

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Силабус вибіркової дисципліни

**ОСОБЛИВОСТІ
ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ**

**підготовки
спеціальності**

освітньо-професійної програми

бакалавра

014 Середня освіта.

Мова і література (німецька)

Середня освіта. Німецька мова

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Особливості викладання німецької мови для підлітків» підготовки бакалавра галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (німецька)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька мова».

Розробники:

Лозицька М. П., старший викладач кафедри німецької філології;

Семенюк Т. П., старший викладач кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Бєлих О. М., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Близнюк Л. М., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**

протокол № 5 від 24 листопада 2020 р.

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 01 «Освіта / Педагогіка» Спеціальність: 014 «Середня освіта. Мова і література (німецька)» Освітня програма: «Середня освіта. Німецька мова» Освітній рівень: бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання: IV
		Семестр: VIII
		Лекції – 16 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) – 12 год. Консультації – 6 год.
	Самостійна робота – 56 год.	
Мова навчання	німецька	
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладачів

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація	Дні занять
Лозицька Марія Петрівна	немає	немає	старший викладач кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 Maria@vnu.edu.ua	
Семенюк Тетяна Петрівна	кандидат філологічних наук	немає	старший викладач кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 semenyk@vnu.edu.ua	

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Особливості викладання німецької мови для підлітків» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»,

спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (німецька)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька мова».

Запропонований курс є односеместровою дисципліною, яка входить до циклу вибірових освітніх компонентів та викладається на четвертому курсі протягом восьмого семестру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка викладання німецької мови для підлітків (5–11 класи загальноосвітніх шкіл).

2. Пререквізити та постреквізити курсу.

Пререквізити курсу передбачають наявність у студентів рівня B2 з німецької мови, згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, а також компетентностей та навичок, які вони набули на заняттях з таких дисциплін: «Вікова фізіологія з основами гігієни», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія» «Методика викладання іноземної мови в середній і старшій школі». До **постреквізитів курсу** відносимо компетентності з наступної дисципліни: «Основи інклюзивної освіти та методики викладання іноземних мов для дітей з особливими потребами».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити студентів зі специфіка викладання німецької мови для підлітків (5–11 класи загальноосвітніх шкіл).

Завдання курсу:

- 1) ознайомити студентів з особливостями розвитку підлітків в когнітивному, соціальному та мовленнєвому планах та визначити роль цих процесів у вивченні іноземної мови;
- 2) розкрити значення навчальної мотивації та уявлення підлітків про хорошого вчителя німецької мови;
- 3) визначити фактори, під впливом яких проходять заняття з німецької мови для підлітків;
- 4) окреслити компетентності, якими повинен володіти вчитель, щоб впоратися з можливими викликами;
- 5) з'ясувати, як конкретно виглядає заняття з іноземної мови для підлітків, яке сприяє ефективному оволодінню німецькою мовою.

4. Результати навчання (компетентності).

У процесі опанування курсу студенти оволодівають наступними навичками та компетентностями:

- 1) здатність застосовувати набуті знання у власній професійній діяльності вчителя;
- 2) успішно впроваджувати в навчальний процес ефективні методи роботи з такою категорією учнів як підлітки;
- 3) вдало організовувати навчальний процес та підвищувати мотивацію до вивчення іноземної мови;
- 4) формувати професійні компетентності з метою ефективної роботи з підлітками;

5) планувати ефективні заняття з німецької мови з урахуванням когнітивного, соціального та мовленнєвого розвитку підлітків.

4. Структура навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Особливості викладання німецької мови для підлітків» оптимально структурована та включає в себе наступні види роботи, що необхідні для успішного опанування компетентностей:

Лекційні заняття мають на меті ознайомлення студентів когнітивними, соціальними та мовленнєвими особливостями такої категорії учнів як підлітки. Під час лекцій студенти оволодівають базовими знаннями про підлітків, що необхідні для ефективного планування та проведення занять з німецької мови.

Практичні (семінарські) заняття передбачають виконання практичних завдань, що ґрунтуються на теоретичному лекційному матеріалі, а також аналіз відеозаписів занять з підлітками.

Самостійна робота передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу й уключає підготовку до практичних (семінарських) занять.

Консультації викладача дають змогу студенту отримати допомогу, якщо в нього виникають труднощі з розумінням лекційного матеріалу або є потреба відпрацювання пропущених занять.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні (семінарські)	Сам. роб.	Консультації	*Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1. Jugendliche als Lernende						
Тема 1. Lebensphase Jugend: kognitive, körperliche und soziale Entwicklung. Lernmotivation	11,5	2	2	7	0,5	ДС, ДБ 5
Тема 2. Gute Lehrerinnen und Lehrer aus der Sicht von Jugendlichen	9,5	2		7	0,5	ДС 5
Разом за модулем 1	21	4	2	14	1	
Змістовий модуль 2. Einflussfaktoren auf den Deutschunterricht in der Sekundarstufe						
Тема 3. Äußere und curriculare Einflussfaktoren. Sprachlernpsychologische Faktoren. Erstsprache und andere Sprachen.	11,5	2	2	7	0,5	ДС, ДБ/ 5
Тема 4. Kompetenzen von Deutschlehrern	9,5	2		7	0,5	ДС/5
Разом за модулем 2	21	4	2	14	1	
Змістовий модуль 3. Unterricht für Jugendliche gestalten						

Тема 5. Lernförderliche Atmosphäre herstellen. Aufmerksamkeit und Lerntechniken fördern. Gute Aufgaben für Jugendliche	12	2	2	7	1	ДС/ 5
Тема 6. Lehrwerke anpassen. Digitale Medien im Deutschunterricht.	12	2	2	7	1	ДБ/ 5
Тема 7. Landeskundliches Lernen mit Jugendlichen.	12	2	2	7	1	ДС/5
Тема 8. Projektarbeit mit Jugendlichen	12	2	2	7	1	ДС/5
Разом за модулем 3	48	8	8	28	4	
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	90	16	12	56	6	40
Заліковий контроль						
Види підсумкових робіт						Бал
Написання плану-конспекту уроку з німецької мови (на основі підручника для підлітків)						30
Письмові тестові завдання						30
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль) та іспит						100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору, аналіз графіки тощо.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів ґрунтується на [ПОЛОЖЕННІ про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#). Зокрема, поточне оцінювання знань здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за участь у дискусіях і обговореннях практичних завдань. Всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 40 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу.

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни.

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з дисципліни.

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом. Якщо студент навчається за обміном в іншій країні та має можливість там відвідувати подібний курс, то, за умови підтвердження його складання, оцінка може бути перенесена. Процес

врегульовано [ПОЛОЖЕННЯМ про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Політика щодо академічної доброчесності. В академічній діяльності передбачаємо самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність передбачену [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може відпрацювати пропущене заняття викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль є значною мірою нормативно-орієнтованим, фіксованим та таким, що оцінює досягнення студента. Навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі заліку.

Залік складаються з індивідуального завдання, яке полягає в написанні плану-конспекту уроку на основі підручника для підлітків (30 балів) та виконання тестових завдань з предмету (30 балів). Підсумковий контроль охоплює тематику всіх опрацьованих модулів у семестрі.

Теми практичних (семінарських) занять

Студент опрацьовує теоретичний матеріал, презентує його на практичних заняттях. На основі набутих знань виконуються практичні завдання, що полягають в опрацьованні конкретних прикладів роботи з підлітками.

Seminar 1. Jugendliche als Lernende

1. Lebensphase Jugend.
- 1.2. Kognitive Entwicklung.
- 1.3. Körperliche Entwicklung.
- 1.4. Soziale Entwicklung.
2. Lernmotivation
3. Gute Lehrerinnen und Lehrer aus der Sicht von Jugendlichen.

Seminar 2. Einflussfaktoren auf den Deutschunterricht in der Sekundarstufe

1. Äußere curriculare Einflussfaktoren.

2. Curriculare Einflussfaktoren.
3. Sprachlernpsychologische Faktoren.
4. Erstsprache und andere Sprachen.
5. Kompetenzen von Deutschlehrern

Seminar 3. Unterricht für Jugendliche gestalten

1. Lernförderliche Atmosphäre herstellen.
2. Aufmerksamkeit und Lerntechniken fördern.
3. Gute Aufgaben für Jugendliche.

Seminar 4. Digitale Medien im Unterricht mit Jugendlichen

1. Lehrwerke anpassen: Lebenswelt in den Unterricht bringen.
2. Digitale Medien im Unterricht und Medienkompetenz der Jugendlichen.
3. Kreativität fördern.

Seminar 5. Landeskundliches Lernen mit Jugendlichen.

1. Lernziele richtig formulieren.
2. Fakten über Deutschland im Fokus.
3. Kompetenzen fördern.
4. Rückmeldungen auf Lerneräußerungen.

Seminar 6. Projekte mit Jugendlichen durchführen

1. Projekte im Deutschunterricht.
2. Makroprojekte in- und außerhalb des Klassenzimmers.
3. Mikroprojekte planen und realisieren.
4. Passende Arbeits- und Sozialformen.

Таблиця 4

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C	Задовільно	
67 -74	D		
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література

Основна література

1. Salomo D., Mohr I. DaF für Jugendliche. Stuttgart: Klett, 2016. 199 S.
2. Salomo D. Deutschland, Deutschlernen und Deutschunterricht aus der Sicht von Jugendlichen und Lehrkräften aus verschiedenen Ländern weltweit. URL: https://www.goethe.de/resources/files/pdf31/deutschlernen_18_12_2014_web.pdf (дата звернення: 20.08.2021).
3. Wie ticken Jugendliche 2016? Lebenswelten von Jugendlichen im Alter von 14 bis 17 Jahren in Deutschland / M. Calmbach M., S. Borgstedt u. a. Wiesbaden: Springer, 2016. 487 S.

Додаткова література

4. Bleyhl W. Weshalb die Ausrichtung an Inhalten, an Sinn, der Königsweg im Sprachunterricht ist. 2017. URL: https://cms.goethe.de/goethe/goethe/_files/pdf137/bleyhl-sprachunterricht.pdf (дата звернення: 20.08.2021).
5. Deutsch für Jugendliche. URL: <https://www.goethe.de/de/spr/unt/kum/jug.html> (дата звернення: 20.08.2021).
6. Aspekte junior B1 plus. Mittelstufe Deutsch / U. Koithan u. a. Stuttgart: Klett, 2017. 192 S.